

Наш Лемко

PIK IV.

Ч. 1 (73)

Львів, 1-го січня 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Зіморовича 2. Тел. 257-87.
NASZ LEMKO, LWÓW, ZIMOROWICZA 2.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕПЛАТА В КРЮЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 180 зол., Чвертьрічно 1 зол
З'АКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Христос Раждається!

Як темніь ночі залягла на степі,
Зоря засяла на небеснім зводі,
Родився Він — в убогому вертепі,
Месія всіх земель і всіх народів.

Те, що написане було в завіті,
Що було тільки мрією пророків,
Чого всі дожидали стільки років —
Сповнилось тої ночі на досвіті.

І грянула в тривожну ніч звіриві,
І рокомат понеслась вість крилатая:
— Повірте слабодухи й маловіри:
Родилась Правда! Горі супостатам!

Нехай дрижить у золотих теремах,
Збудованих на людським поті й крові,
Всі Іроди. Ім буде анатема
І сколихнуть їхні царств основи.

Від нині Правда буде царювати
По всьому світові на віки вічні.
Спішіте у вертеп поклоні віддати.
Христос родився з Діви,
Бог Предвдчний.

Повір і Ти українській народє,
Що сповниться Твоя найкраща мрія,
Що й над Твоім вертепом
світ свободи
Засяє й Твій воплотиться Месія.

Sygn. VI I Pr. 224/36.-
WYCiąG z PROTOKOŁU WSPÓLNEGO PO-
SIEDZENIA NIEMIAWNEGO.- Sąd okręgowy Wy-
dział VI karny we Lwowie, w składzie prze-
wodniczący: Wiceprezes S. O. L. Malicki, Glo-
sniący: S. S. O. T. Białaszewski i S. S. O. Dr.
J. Leker, w sprawie konfiskaty Nr. 24 (72)
czasopisma pt.: „Nasz Lemko“ z daty Lwów,
dnia 15 grudnia 1936 r. do Sygn. VI I Pr. 224/36,
— na posiedzeniu niejawnym w dniu
15 grudnia 1936 r. po wysłuchaniu zdania Pro-
kuratora Sądu okręgowego we Lwowie posta-
nowia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną
dnia 10 grudnia 1936 r. przez Starostwo grodz-
kie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Nasz
Lemko“ Nr. 24, (72) z daty Lwów, dnia 15
grudnia 1936 r. zawierającego: 1) w artykule
pt.: „Nyszczenia Ukrainie na Lemkowszczyźnie
neustaje“, a), w odstepie od słów: „Szczę tak
zwaną“ - do słów: „potentiativ“, - b), w us-
tepie od słów: „Same pro ce“ - do słów:
„chody“, - d), w ustepie od słów: „Zwertuje-
mu uwahn“ - do końca artykułu. 2) w arty-
kule pt.: „Czort bisa tiahne z lisa“, - a), w us-
tepie od słów: „Ce szczę odyn“ - do słów:
„Jasna i zrozumiła“, - b), w ustepie od słów:
„Swidomist ciał“ - do końca artykułu, znanioną
występkę z art. 170 k. k. — zarządzić zmniej-
szenie całego nakładu i wydać w myśl § 493
k. p. zakaz dalszego rozpowszechniania tego
pisma drukowego. — Zarazem wydaje się od-
powiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma na-
kaz, by orzeczenie niniejsze umieścić bezpłatnie
w najbliższym numerze i to na pierwszej stro-
nie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą
następstwa przewidziane w § 2 ust. 2 druk. z
dnia 17 grudnia 1895. Dz. p. p. Nr. 6, ex. 1893
t. 5; zasądzenie za przekroczenie na grzywnę
do 400 zł. — Uszasantienie. — Opóźszenie dru-
kiem wymienionych wyżej artykułów ma na
celu szerzenie nieprawdziwych wiadomości o
stosunkach politycznych i narodowych na Lem-
kowszczyźnie, mogących wywołać niepokój
publiczny. — Według §§. 487, 489, 493 p. k.
oraz §§ 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem
powyższe postanowienie uzasadnione. Przewo-
dniczący: L. Malicki wr. — Protokolant: B.
Trusz wr. Za zgodność M Janowicz kier. sekr.

КОЛЯДИ, КОЛЯДКИ
і ЩЕДРІВКИ

стор. 64, ціна 25 гр. з опл. почт.
Замовляти в В-ві „Криниця“
Перемішль, сир. почт. 146.

Його Правда прийти мусить.

ХРИСТОС РОДИВСЯ.

У час, коли на світі всевладно царила мамона, коли люди зробили своїм богом уживання й розкоші, коли дочасне, земське щастя ставалося вище безсмертного й вічного, на світ прийшов Він, Христос. Прийшов, щоб покласти край рознузданому, поганському матеріалізму, щоб звалити поганого кумира, що йому на імя мамона; щоб своєю появою розмежувати дві епохи в житті людства та поставити в належному місці й висоті вічну незнищиму Правду.

Його наука йшла в розріз із тодішніми поняттями й порядком речей, перечила навчання ложних книжників і поганських філософів. Рознузданому матеріалізму протиставив Він взнесий, совершенний Іdealізм, дочасності — вічність, смертному — безсмертне, вічне. Задивлений у земське щастя підводив Він очі на небо, вершини людської думки поширав до зоряних висот. Заскорозумлоу егоїзмові, себелюбству, протиставляв любов ближнього, навчаючи: „Як

хто каже, що любить Бога, а брата свогого ненавидить, лож єсть“.

Він повчав душу за другів своїх докладати; вказував на конечність жертви, посвяти, самозаперечення й цілковитої відданости на службу Ідеї.

Дві тисячі літ добігає від хвилни Його Родження. Чи мало за той час народів шезло з лиця землі, чимало вставало й падало держав, але наука Його не пропала.

Кожного року людство святкує празник Його приходу на землю. Бо цей празник має крім свогог релігійного щеї другий, символічний зміст. Він символізує нам прихід вічної, незнищимої, непорочної Правди.

І Український Нарід, стрічаючи Різдво Христове, витеає як символ, воплощення Правди. Він вірить, що минеться лихоліття, що на зміну неправді й кривди прийде його Правда. Він чекає нетерпляче на прихід тієї радісної хвилни й готов для її наближення здобутися на найвищу жертву. Так, Його Правда прийти мусить.

Святкуймо без алькоголю! ВЕСЕЛИХ І ШАСЛИВИХ СВЯТІ!

Який гарний звичай! Людина стрічає другу й ділиться з нею своєю радістю і своїм щастям; оце минув рік, настали радісні Свята. Ми дочекалися щасливо і в цьому році Христового Празника. В наших серцях радість, що Новонароджений Христос поблагословить наш труд і ми дочекаємося ще весняних днів.

Радість ця стає ще більша, коли зійдуться в кімнатах та заснівають — заколяють і засядуть до святчного стола. От тоді забувається буденне зло і горе, ясна радість і мир залагає душу людини.

Радість у Вас самих і її вносите у Вашу хату друзі та сімля Ваша. Тільки тверезі свята дадуть

Вам вдоволення і залишать Вам найкращий спомин. Тільки тверезих свят будете дождити з тургою, а Ваші діти з радісним усміхом. Тож: Святуйте без алькоголю! Тільки тверезі й ошадні свята можуть бути шасливі і веселі! Проганяйте отруту зі святчного стола! Хати Ваші хай будуть вільні від потюневого чаду й алькогольного похмілля! — Алькоголь і тютюн нищить здоровля і руйнує майно! Вони наши вороги і ми не дозволимо їм нарушити святість різдвяних днів! Христос Раждається!

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ТРОТІАЛЬКОГОЛЬНОГО ТОВАРИСТВА „ВІДРОДЖЕННЯ“

ЛЕМКІВСЬКА КОЛЯДА.

Вночі, о півночі зьвізда засьвітילה, Кой Матинка Марія Сина породילה. Як Го породила, красніи Му

співала:
— Любай, любай Божий Сину,
бо у би юж спала.
— Мати моя, Божа, чи Ти би юж спала,
Почекай лем годину, нім привнесу
і-в раю перину

— А Сину ж мій Божий,
чи Ти того годен,
Не минула годинювка, кой-єс
нарадів
— Мати моя, Божа, чи Ти би вірила,
Што у створив небо, землю
і шитко створін?
З тамтой сторони ярку зелена
Пасут нівіці пастушкови, лучка,
пришла їм новина,
Дивная новина: Породила
ніні Діва Сина.
(Записав у Чорнім к. Крапної Ю. Т.)

Перший Свят-Вечір

у лемківському селі.

Шість років минуло наче сон від годі, як мені перший раз у житті судилося святкувати Свят-Вечір на Лемківщині; та ще в селі, де більшість населення покинула свою прадіду віру й церкву й перейшла на православля.

Мряка закрила густим димом верхи лемківських гір. На дворі вечорліо, люди почали виходити повільно з хиж і спішилися до поблизького потічка митися, — мовля — від тої води будуть здорові цілий рік.

— Боже, Боже! Які тяжкі думки снуються в мойй голові. Колись малим хлопчиною радів я цим вечо-

ром, не міг дочекатися, коли вже татуню принесуть до хати сіно, та будуть всім бажання складати. А по вечері скоренько звязував я сіном ложки, щоб мені в літі на павсовиську худібка не розбігалась. Часом ждали ми до півночі з святою вечерюю, бо з війська брат прийде й разом будемо святкувати.

Він тепер спить на широких степах України; передчасно скошений пошестью у цвітї свого віку, у боротьбі за кращу долю свого народа, у 1919 році, тоді як наші гори вогнем запалювалися, як наш чорнозем на Україні кулався у крові найкращих своїх синів...

...Рік за роком стрілою минав і мене покликали аж на Лемківщину, щоб тут вказувати наболдним душам шлях до Правди, вічної сили й покори. Вже тіле небо вкри-

лося рясними зірками, молодина дорога встелила безмежний небозвід.

— Бог Предвічний народився! Відтак: Дивная новина, Ніні Діва Сина породила... заспівали лемківські жінки й весело почали виходити на двір, щоб піти до церквичі. Хоч лише горстка людей осталася при своїй столітній Церквичі, сердешно молилось до новонародженого Спаса, щоб помилував і в розумі утвердив наших братів-вдстпників.

— Щоб Вифлеємська Зоря привела їх до спільної трапези, щоб разом ми вірні сини нашої католицької Церкви й Українського Народу, однодушно заспівали: З нами Бог, разумйте язичи і покарайтесь; яко з нами Бог!

(А.)

Наше суспільне життя.

ЗАСТАНОВІМСЯ НАД НАШОЮ ДОЛЕЮ.

Поправити наше життєві умовини, ставити чою всім перешкодам у нашому розвоєві зможемо лише тоді, як живо, усі до одного станемо слідкувати за всіма проявами нашого громадського життя.

Права, за живе інтересовання нашим суспільним життям — бувають деколи неприємності, але оду вати ніхто нам не заборонює. Із проте свідомі люди не так легко спрахотяться тим, що декому невигідне, ненаручне, небажане, бо свідомо людина знає, яка міць і сила криється у живому суспільному життю. Яке наше суспільне життя — така саме наша доля.

Тому у всіх справах, що торкаються наших життєворозвоєних вином, не сміємо ані на хвилину перестати визнаватися, або дати собі кому небудь неправильно бовтати в цих справах, бо тоді грозила б нам усім неминуха — так скажемо — суспільна смерть. Щоб кожне діло добре та корисне, у цьому випадку за життя — буття нашого народу здійснювалися, наші почини вчинялись бажаними успіхами — мусимо в що святу справу вірити і з вірою в перемогу забирати до кожної суспільної праці. Бо тут іде про те, щоб безпощадно ставитись з повною відповідальністю до виблення цієї суспільної мороки, яка від предавніх часів тут між нашим народом у Лемківщині розпаношлася та яка зокрема останніми часами в застрашаючий спосіб розрастається.

Доказів про що посилену акцію суспільної мороки аж надто багато, не треба за нею шукати аж по закармаках. Іх дає сама лемківська дійсність. Треба лише дещо уважливіше приглянутися лемківському громадянству; і то від найстаріших аж до шкільної дівчини! Тоді побачимо, як щораз сильніше затискається петля і здавалося наш рух, не говоримо вже про організацію.

— Е, з хлопца м'я ніхто не зорене! А що ми там книжка чи газета? Або якесь там питання суспільного життя? Мій батько жив без того, то чому я не мав би жити?

Нерозважний обстоєно так при своїм засліпленні та водночас при найбільшій у світі брехні. — Давно люди теж не читали, ба навіть і писати не знали, а жось жили.

— Так, але не забуваймо, що тоді інакші часи були. Тоді ніхто не журився за хлопську душу; пани говорили, що хлоп не має душі, тому вважали його за робучу силу — цеб-

то свого наймита-невільника.

Сьогодні світ у дечому змінився. Селом не тільки інтересуються але накручують його душою на всі сторони, щоб розірвати всі звязки з рідним народом і втягнути село в таке коло, чи радше пута, з яких ніколи не висвободиться.

Дальше запитаймо себе, в яких обставинах живе наше жіноцтво.

— Варити їсти, обирати бандуру, здогти корову, випрати лашата (біля), драпати земличку, вести бабські „собрання“ і щоб потомство не пропало — стільки того гарому, стільки сонця серед жіночого життя.

Так то пересувається перед нашими очима старе покоління у свою далеку дорогу, що її мета: старість, смерть, сирій гріб і забуття. А їх місце займає молодь — або як то пишню кажуть — цей народ. Поглиблюючи трохи й на цей цвіт. У голові того цвіту: панські вбрання панські (радіше жидівські!) смаровина, запашки, м'ясниці — дикі весерлиці, пущання, кермети, музики, дикі спів-органі і оше мрія того цвіту. А роздобути при помочи всяких способів на ці „потребні“ гріш, оше одинока журба. Тож ухопивши

цю мамону у свої руки — замість видати гріш на свою користь, обергає свою кєрванцию на свою погибель. Спробуйте намовити такого на часосне або добру книжку, то почувте ось що: „Іа кет не пніязів“. Але підіть за таким на музику то там цікаві речі побачите. — Літра за літрою жидівської „маляги“ пливе, наче річка, а такий „панчик“ (бо у краватці, пумпах, з фустиною й руркованим волоссям!), або „ланна“ (егеж — у ядвабних штрімфлях, лякерках, газових (радіше загазованих) суконках) розперізується та викрикує: А што ми там пятака або десятка, чи я не газдівський син?!

Так само, як діялось за панциязних часів: коли саме селянин гарував п'ять днів у тижні на пана та шойно шестий день для себе. За те частували його горілкою, розпінчували, бо жидівські горальні (від панів виареновані) виробляли повні бочки той смердохи. Бо шлахта хотіла, щоб хлоп не міг жити тиши і не допоминався за свої права.

— Яка ріжниця від тоді до сьогодні? Хіба та, що тепер треба за „маляги“ денатурат“ платити, а тоді сивуху даром давали (егеж! за шість днів тяжкої праці — кілька горців смердохи!), щоб паний мужик і розгуляний не мав часу подумати про свою нещасну долю!

(Докінчення буде).

Дитяча книжка як різдвяний дарунок.

У всіх культурних народів завівся від давен давня звичай, що на Свят-Вечір, під ялянкою — кладуть дітям різні дарунки, серед яких на першому місці дитяча книжка. Христове Різдоце є пито мє свято дітей, свято великої радості й духової оновни, Великий Символ народин Світа і І правди. Тому й книжка, головою для дітей, підходить тоді як найкращий дарунок для утравлення в діточих серденьках цієї хвилі. Вржання й переживання тих радєсних хвилин трєвають відтак через цє життя і в споминах на склони життя лінуть думки людини у ту памятну та чарівну хвилину — коли то під ялянкою з рук батька чи матери дитина одержала першу книжечку, яка відтак стала для неї товчком усіх духової праці над розвитком усіх душевних цінностей.

В нашій народі звичай обдаровування дітей на Свят-Вечір доперва від недавня починається приймати і з кожним роком трішає, і це вказує на дбайливість деяких кругів нації про духовий корм молодого покоління. Вже і в

наших родинах на Свят-Вечір під ялянкою находить діти поруч різнородних забавок, та солодощів також і книжку — але, на жаль, ще не в такій мірі, як це має місце од хочби прим. у наших сусідів. Погляньте у містах на передсвятючі вистави кингарєв, а побачите, як приманчиво вони уладжені, як багато книжок, зокрема барвних окладнок, привоєє кожною прохожого бодай оком книгу на них — не говорючи вже про дітвору, що цілними годинами приглядається тим книжечкам і потапає в мріях: котрі з них бажали би мати. І кожне дитяче серце ожить востерливе Свят-Вечора, щоби наїтись якнайсортше під ялянкою та дістати вимряну книжечку, про яку просило своєю Ангєлка — за посередництвом татка, мамусі, тєти, або вуїця. І в той Святій Вечір дитячі мрії воплочуються в дійсність, отвєраються дитячі серденька на приємнє ласки Добра й Любови, що входять туди золотими промінчиками Вифлєємської Зірки, яка сповідає всєму світу радєсну новину.

Ст. Вархоляк.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Колись давно ген на Сході,
Ще перед віками літ
Панувала тьма в народі
І стогнав у ярмі світ.
Люди жили без надії,
Без віри у кращий бут;
І духи сміялись злії,
Що знівечать увесь труд.
Нараз зірка заясніла,
У Вифлеєм спішать усі:
Два Дитя породила,
Що поборе сили злі...
Засумував цар-сатана
І післав Ірода там,
Щоб диток вигубив до рана...
Та панував далі сам.
Але не знищив Божих намірів,

Хоч як хитро думав біс;
Християнізм загомонів
І потужнів далі, ріс!

— — —
І сьогодні є Іроди,
Сатана з богами тьми,
Мають свої темні ходи,
На освіту вістрять кли.
Но даремні їх зусилля,
Бо могутній стає рух,
З каззаматів підземелля
Виходить Тараса Дух...
Й яснє, обнімає
Простори осель та нив,
Усім радісно звідає,
Що Христос ся народив!

Не давайте баламутити себе

польський так званий „Людівий партії“

Ми вже давніше звертали увагу на те, що в деяких околицях нашого краю наші селяни йдуть за підшептами агітаторів польської партії т. зв. Стронніцтва Людового. Деколи ця легковірність наших селян кінчиться навіть сумно для них, як то було підчас селянських заворушень у деяких місцевостях у минулі живня. Агітатори людовців звичайно заявляють себе великими приятелями всіх селян „без ріжничі віри й народности“, отже і наших. Та з такої спілки користають звичайно тільки самі людці, бо та спілка з нашими селянами потрібна їм для їх політичних цілей. Своєю ціль вони звичайно досягають, а їх спільників, збаламучених наших селян, терплять на тій спілці найбільше.

Та щоб усі на будуче знали, які ті людовці „приятелі“ нашого селянина, то вистане сказати, що вони є так само за кольонізацією наших земель мазурами з заходу, як інші поляки. Ось їх часопис „Піст“ із 13. м. м. лише, що треба зробити, щоб ті т. зв. східні окраїни лише загосподарити. А знаєте, що на його думку вказане в тій цій в нас зробіть? Вказане „пшедешвісткі ко-

льонізація“. Крім того вказані та кож: меліорації, підпирання деревного промислу, будова доріг і мостів, скріплення хліборобства... Але — читаємо даліше — „при виборі теренів, на котрих держава повинна інвестувати, треба брати під увагу передівсім (знову „пшедешвісткі“) околиці з перевагою польського населення“.

Отже бачите, браття селяни, які то приятелі ті польські людовці. Кличуть сюди разом з ендеками мазурами, а будувати дороги і мости кажуть державі передівсім там, де мешкають поляки. Отже таксамо і для польських людовців українські селянина не є повноправними громадянами, тільки громадянами низшої сорти. Зтямте собі те і коло знову прийдуць до Вас агітатори людовців, то пригадайте їм, що писав їх „Піст“ у 50 числі з 1936 року. Останніми часами по наших селах знову агітують людовці.

Час нам уже пізнати, що лише „Просвіта“ зможе ушасливити народ. Ставаймо її членами. Спіши́м з пожертвами на „Дар Просвіти“.

ВСТУП ЖИДАМ НА ТОРГИ ЗАБОРОНЕНИЙ.

У воевідствах познанським і поморським (на заході Польщі) йде вже від давна якнайгостріший байдот жидівської торгівлі і промислу, що якраз в тих воевідствах жидів порівняльно дуже мало. Може є їх там 10 процент того, що напр. у Східній Галичині, на Лемківщині та на Волині.

Не глядачі на те, поляки в тих двох воевідствах намагаються викоринити в себе жидів зовсім, випихаючи їх щораз більше на схід, на територію Галичини, Волині, Підляша і Полісся.

Головно йде невпинний польський наступ в тих двох воевідствах на жидівських купців та промисловців, бо жидів-лікарів, адвокатів та інших фахівців там вже майже зовсім нема.

В останньому часі задумали всі більші й менші міста познанського та поморського воевідств, числом разом 360 підняти акцію „віджидівлення“ торговців в тих містах.

Мажістрати тих міст ухитрилися в той спосіб, що в торгові дні впускають на торговіщі фіри з купцями християнськими, а жидівським приказують завертати доми, бо вже, мовляв, нема місця на постій.

Тоді жидівські купці мусять, хоч не-хоч продавати дозвезений товар християнським купцям, які продають його на торзі.

З цього приводу счинили жиди великий крик і вислали делегацію до міністерства внутрішніх справ до Варшави, домагаючись скасування протижидівських розпорядків тих мажістратів і допущення жидів до торгівлі на рівних правах з християнами також в тих двох згаданих воевідствах.

ДАР РІДНІЙ ШКОЛІ.

Кружок Рідної Школи в Сяноці одержав від Видавництва „Руська“ дар у виді книжок вартости понад 100 зл. Книжки призначені виключно для Лемківщини — розділено між українські товариства в Сяноці та роздано бідним дітям як дарунки на св. Миколая.

За цей так вартісний для нас дар складаємо Видавництву „Руська“ ширю подяку.

Старшина Кружка Р. Ш. у Сяноці.

Нещасливий випадок. Господар Іван Подубинський в Дубрівці Руській поїхав до ліса по дрова. Тут стрінув його нещасливий випадок. Підвізана черешня впала на коня і забила його на місці.

З КОЛЯДОЮ НА РІДНУ ШКОЛУ.

Всім нашим Читачам і Прихильникам у Лемківщині й за Океаном шле Редакція й Адміністрація „Нашого Лемка“ потрійне побажання: саме на порозі четвертого року нашої спільної культурно-освітньої праці на Лемківщині, з нагоди Нового Року й Христового Рождества. Те, що маємо собі спільно сказати, усім нам добре знає: завсямою наші любі гори Карпаті здоровим зерном національного освітлення, уводім у наші хати якнайбільше правдивого сонця та перизавесе свято береж'єм Христа в наших серцях. Христос Раждається!

Читайте православні газди!

Деякі мешканці лемківських сіл, що відреклися своєї прадідньої віри та перейшли на православ'я, дуже часто хваляться, що вони своїм переходом на православ'я „потвердили“ свою віру.

Як вони потвердили свою віру, можуть сьогодні пізнати по самій назві церкви, до якої їх тепер зачислюють. А назва ця звучить: „Автокефалічні Польські Косцюл Православні“.

Цей православний косцюл відбув у днях 15—17. жовтня 1936 р. свій синод (з'їзд), та рішив: „уживати в тих місцевостях і святинях, де того буде вимагати дійсно потреба, літургічних текстів на польській мові, саме „Літургії св. Йована Золотоустого (по нашому Святої

Хвали Божої), Панахиди і Благодарственного молеб'я“. Отже православний митрополит згодився на відправу богослужень в православних часовнях у польській мові. Як потвердження того розпорядку православного митропол. Дионізія, подає православна газета „Слово“ ч. 42. з 15. XI. 1936 р.: „В середу 11. XI. 36 р. в річницю Незалежності Польщі, в 9 години рано, в митрополітській церкві Марії Магдалини на Празі (Варшава) у послуженні військових священників, відправив православний митроп. Дионізія у польській мові торжественний молебен для варшавського гарізону“.

То ж православні газди, що ви на це скажете? А.

Неймовірна господарка москвофілів в установах.

Мин. місяця появилася накладом „Русскої Селянської Організації“ (РСО) дитячка „до споденствва польського“ у Львові. В дитячці москвофіли в безприкладно брехливий спосіб представляють історію Нар. Дому та доказують, що Нар. Дім — їх власність.

У відповідь на ту дитячку видав др. Вол. Колпачкевич брошуру — теж у польській мові „Спір за Народний Дім у Львові“.

Автор — колишній москвофіл, але чесна й ідейна людина, розкриває перед читачем усю історію Нар. Дому та господарку в Н. Д. й інших установах, що попали в москвофільські руки. Він знає прекрасно історію Нар. Д., завдав собі багато труда, щоби розяснити ту за-

мотану справу та без обиняків за-сував, як безбашбно роззрачує кацапська кліка всенародне майно.

Брошуру читається немов якусь казку. Чи можливе, щоби таке діялося насправді на очах громадянства, влади яка має право контролю? Можливе, бо свої твердження др. Колпачкевич підтверджує фактами.

Ми скористаємо з виданої праці й познайомимо наших читачів з дивною — дивною історією й долею Н. Д. А покищо зачитуємо один уступ з тієї брошури.

В кацапських руках опинилися 4 установи, матеріально устатковані.

1) „Галицько-Русская Матица“ — науково-літературне Т-во. Має будинок при вул. Жовківській у Льво-

ві варт. 120.000 зл. Затруднює 2-ох службовиків, з того одного на спілку з іншими інституціями. Видає „Сборник Гал.-Русской Матиці“, який за 20 останніх літ появилася тричі — ок. 220 сторін друку.

2) „Т-во ім. Качковского“. Має будинок вартости ок. 200.000 зл. Довгів ок. 70.000 зл. В краю — понад 100 читальн., з того 80 децю активних. Видавничі діяльності: раз в рік календар, з того кілька місяців попуз. книжечка ок. 30 ст. друку. Т-во затруднює

5-ох службовиків.

Ані один член не вирівняв вкладки. 3) „Ставропігійський Інститут“. Вартість майна (блок будинків при вул. Руській, Бляхарській й Підваля і дім при Стрілецькій площі) — оцінена на 2 міль., дійсна вартість — ок. 4 мільйони.

Видавничі діяльності: раз в рік „Временік Ставро. Інститута“ (200 стор. друку). Видатки на музей 4000 зл. річно і стільки на церкву. Довг — 200.000 зл. Затруднює 8 осіб (3-ох службовиків і 5-ох слуг).

4) „Народний Дім“. Вартість майна — ок. 5 мільйонів зл. Діяльність: видає місячник „Вістник Народн. Дома“ (32 ст. друку). Довг ок. 2 мільйони. Затруднює 14 осіб, в тому 6 слуг.

Др. Колпачкевич підсумовує те все й пише:

„4 інституції, що мають маєткі вартости понад 10 міль. зл., затруднюють ок. 25 осіб, з яких половина — марно оплачувані слуги з міс. винагородою ок. 60 зл.“

„Отже мільйон майна не дає вдержання навіть трьом особам, при чому довги, затягнені в останніх кількох літах на гіпотечку не-движимості вистарчали би на те, щоби виплатити згори на 12 літ платно всім працівникам числячи на голову так службовикам як і слуг по 8000 зл. річно.

„Як видно — господарка відбувається навіть не по засаді „Маєцек заробив, Маєцек зів“.

„В часах нинішньої кризи і безробіття — кінчить др. Колпачкевич — е просто безприкладний суспільний злочин“.

На наших очах діються такі речі і досі зовсім безкарні. Це справді, немов казка з 1001 ночі.

Але, на жаль, це дійсність.

ВАШУ БУДУЧНІСТЬ найкраще і найпевніше забезпечить

„КАРПАТІЯ“

Товариство Взаїмних Обезпечень на життя у ЛЬВОВІ, Ринок ч. 38.

НАД ВЕРТ' ПОМ ЗВІЗДА ЯСНА...

Плян польонізації Лемківщини.

Український щоденний часопис „Діло“ помітив в 282 ч. з дня 15. XII. м. р. таку статтю:

У варшавській суспільно-політичній тижневик „Юро Праци“ (з 22 і 29. м. м., ч. 48—49, в однім з органів молодих ендеків, зближених до санації, находимо дві обшронні статті п. н. „Лемківщина. — Бемо у дзвін на тривогу“, пера якогогь україножеречого вшехполяка — мабуть зі Сянока — який скрився під псевдонім Павла Са-ношкого.

Прочитавши його ельокубрації (нісенівниці), не знати чому більше дивуватися: чи крайній ігноранції (беззачітності) вже не то українських справ, але навіть фактів зі самої польської історії, чи нечуваному тупетові, який виявляють завжди україножерчі вшехполяки, коли говорять, або пишуть про Українців. Таку типову „прикмету“ виявив автор ельокубрації у своїх „двох“ статтях про Лемківщину, в якій перемішав „горох з капустою“, історію про походження Лемків з фільпольогією (наука про розвиток мов) і т. д. І так автор запевняє, що Лемківщина була до XIV. в. диким полем, де кочували з обороми овець волоські (румунські) пастухи, Вони то під оякою польського короля Казимира Великого поселили зловж полудневої границі Польщі і замість називатися воляхами, називаються „руснаками“ або лемками від слова „лем“, як їх судіди — словачки (?) на Закарпатті від слова „лен“. Мова лемків — це „дерковно-словянська мова з ріжними відмінками і додатками з польської мови“. Тому то „Поляки зі сумежяють з лемками сіл і міст розмовляють з ними по польські без ніяких труднощів“ Єдиною перешкодою у кореспонденції та у виміні книжок і часописів (очевидно польських — прим. Ред.) є кирилиця, яка зберіглася дотепер у письмі і друку лемків. Далі автор бідка-

ється, що терен заселений лемками не зменшився, хоч поляки осідали постійно на Лемківщині і тепер напливають до лемківських сіл масово польські робітники до тартаків. Признає, що польські колоністи осіли здовж залізничного шляху Загір—Лубків—Тісна—Команча та по численних живцях. Нарікає теж, що поляки допустили до „заукраїзування волохів“ замість їх засмілювати зовсім національно і релігійно. Далі бе у дзвін на тривогу, що дотеперішню „ідиллю мирного польсько-лемківського співжиття“ нарушують зі сходу українці, які намагаються опанувати Лемківщину, та з Закарпаття агенти Комінтерну, які використовують страху нужду лемків, яким замкнули дорогу до сезонної еміграції на Мадярщину і до Америки. Працю українців між лемками, щоб захопити їх під свій вплив, називає „безличністю“. Підтримує наклепи москвофілів, що це українці довели до масових арештувань москвофілів в 1914 р. і що українські грак. священники, а не москвофіли довели до поширення православ'я на Лемківщині. Вкінці запевняє, що православ'я спливила польська влада — старости, поліція й суди.

Таким незнанням і перекручуванням історичних фактів та національних відносин на Лемківщині враз з наклепами москвофілів годув автор читачів „Юро Праци“. Одначе для нас найцінніше те признание автора, що українська свідомість на Лемківщині стихійно зростає, не аважаючи на відому політику влади та обох апостольських адміністраторів: пок. о. В. Масцюка й о. д-ра Медвецького, які піддержують москвофілів і переслідують українських священників. З цим стихійним зростом національної свідомості між українським населенням на Лемківщині автор радить так боротися:

„Думаємо, що насилання на Лем-

ківщину українських парохів агітаторів (?) можна і слід рішуче спити. У протилежному випадку не маємо обовязку влекшувати їм агітації, утруднюючи православним пропаганду, головню, коли вони вводять польську мову до літургії, молитов і проповідей. А передовсім перемиский єпископ повинен запевнити польським родинам релігійну обслугу польськими священиками так, як це робить тарнівський єпископ Лісовскі у Голличчині та Ново-Сандеччині. Маєток перемиского єпископа (рим.кат. — прим. Ред.) вистане на це. У Скальнику, Гвті Полянській, Крампній, Барвінку слід створити постійні душпастирські експозитури та обсадити їх священниками, відповілими до польської праці. Товариство Школи Людовей, яке прагне дотепер почесно на цім терені, слід зобов'язати, щоб журилося про кожну одиницю і кожну польську родину відповідним zorganizовуванням читальн, аматорських театрів, кія і т. д. Хліборобські падали, товариства і хліборобські кооперативи мають теж обовязок боронити Лемківщину перед українськими захиваннями і большевицькими підволюваннями.

На Лемківщину не можна допустити ніяких українців на ніяке врядує становище, ні як учителів, ні як поліцаїв, ні як осіб з прикочливої сторожі, поштових врядуєнів і т. п. А якщо там є, треба їх пенености деіле. Лемківщину створила Польща (?) перед віками і вона на віки мусить залишитися польською“.

До тієї рецепти, як сполонізувати Лемківщину, слід додати, що на Лемківщині вже нема ні учителів україніців, ні інших українських врядуєнів чи службовців. Олчаче саме ця нагілка проти українців отворила лемкам очі та виявила їм наглядно: хто їхній оборонець, а хто їх ворог.

А найкращим доказом поширення комунізму з польських центрів є той факт, що на Лемківщині розвела тепер свою діяльність саме Комуністична Партія Польщі, як це видно з розкиданих летючок з підписом К. П. П.

Найкращим дарунком на св. Миколая, Ялику і Н-вий Рік є премія книжечка ошадности КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „ДНІСТЕР“

у Львові, ул. Руська ч. 20,

на яку кри звичайних відсотків можна одержати ще й нагороду за ошадність у висоті 25—100 злотих.

НОВИНКИ.

† Помер Василь Стефаник. В Русові коло Святяна помер в понеділок 7. грудня один з найславніших наших сучасних письменників, Василь Стефаник. Помер в 65 році життя. Покійний в своїх коротких оповіданнях змальовував доло й недоло українських селян. Любив село і нерозставався з ним до смерті. В. П. П.

Англійський мільонер про визначних Українців. До Едмонтона — як пишуть канадські часописи — загостив недавно Геррі Гемилтон Беміш, син британського адмірала. Приїхав він з полудневої Африки, де має копальні золота та інші бізнесові підприємства. Видає також часописи. Мільонер Беміш був в Едмонтоні 43 роки тому і працював тоді на залізничній дорозі за 10 центів на годину. Беміш майже постійно подорожує по світі. В розмові з едмонтонськими Українцями з приємністю згадував він своє знайомство з визначними Українцями. Знав між іншими пок. от. Петлюру, знав Гетьмана П. Скоропадського та ряд інших наших провідних людей в Європі та Америці.

Ялинка в Совітах. Сов. уряд переходить зовсім на буржуазні методи: від 5. м. м. уряд наказав продавати в містах ялинки, а наркомів промислу доручено виконати різдвяні ящички та забавки, при чому обов'язково серед них повинен бути „дід-мороз“, що заступатиме совітським дітям нашого св. Миколая.

Свій хвалить своїх. На конгресі совітів, що відбувається тепер у Москві, виголосив теж промову, голова ради наркомів, Молотов, атакуючи нахабно фашизм. Молотов заявив м. і., що Совіти будуть завжди поборювати антисемітизм, бо жиди дали багато вождів СССР і найголовніших — Карла Маркса, а тому й у Совітах карують за антисемітизм смертю. Промова Молотова, догадується, мала бути відповіддю на промову на конгресі в Нирнберзі, про який сов. преса не згадувала ні словом.

Китайка вродила 10 дітей-близнят. В провінції Пе-Чи-Ли, недалеко міста Калган, вродила одна Китайка, як повідомляють з Токіо, відразу 10 дітей, з того 9 хлопців і 1 дівчинку. Чергового дня 5 хлопчиків і дівчинка вмерли, 4-ох хлопчиків і мати живуть і здорові.

З українського життя в Чехословаччині. В Севлюші обходив себе 60-літній великий прихильник української молоді, б. секретар сенату Українського Університету у Кременці, тепер проф. торговельної

Греко-кат. Церква в Розділлі.

школи Теодор Коломиєць. Ювілат живе у Севлюші, як емігрант від 1920 р. — Філія Т-ва „Просвіта“ у Празі відкриває цр. другий курс гірорж. школи для дорослих. На курсі є 18 слухачів. — Українську гімназію в Ржевниці відвідав болгарський журналіст Іванов. — Гр.-кат. консисторія у Пряшеві заснувала на місці зліквідованої в тому місці української державної своєю приватну гімназію, але як тепер виявляється атмосфера в ній „істинно руская“, хоч гроші на неї стигають ріжні „отці“ з українського населення в околиці. — В Ужгороді відчинила С. Дністрянська фортелянну школу. — Чит. „Просвіта“ в Перечині влаштувала вечір в честь комп. Мик. Леонтовича, на якому прочитано реферат про нього, а хор відспівав низку пісень у гармонізації композитора. — Сокольське гніздо в Пардубицях (Чехи), що відбуло недавно свої Заг. Збори та вибрало головою інж. В. Мордвініна, приготовляється до академії з 5-ліття своєї діяльності.

ПОБІДА НАЛЕЖИТЬ ТВЕРЕЗИМ ПЯНИЦЯМ — НЕВОЛЯ.

В обороні рідної землі. Краківський „Люстерований Кур'єр“ пише, що на українським вічу в Грнополі зібрани протестували проти парцеляції землі між колоністів зі заходу, бо до цієї землі мають право лише українці. Далше пише „Кур'єр“, що селяни кичали: „не впустимо на українську землю, ані одного заволоки з заходу“.

„З чого має жити український селянин?“ Польська газета „Бунт Млодих“ писала таке про нову парцеляцію: „Село душиться з надміру людей. Перед війною можна було виїхати за море, до Німеччини, та інших міст. Тепер ті джерела від-

пливу зникли, а населення зростає щоразу. На одного селянина часто припадає пів або чверть morga. Які джерела заробітку має селянин? Тільки працю на філімарку Народовестеві причини забороняють полякам продавати землю для українців. Отже приходять колоніст зпід Вадовиць і сідає на панські ґрунти. Наємної праці колоніст не потребує. Але що має робити український селянин? Залишаю сторінку моральну і несправедливості такої політики. Українські селянин оправдано може уважатись скривдженим міністром Початовиком: бо і кже: Його діли від віків працювали на панській землі в поті чола, а сьогодні, як він доробиться і хоче купити кусок землі, то йому забороняють, а що більше, спроваджують чужу людину, і навіть не дадуть уже заробити „на панським“? Я повторюю, що залишаю на боці моральну сторінку, але з чого той український хлоп має жити“?

Організують збут крилячих скірок. Хліборобська Палата у Львові зачала організувати збут сушених скірок з крилічки, а саме кожущкові і вовняні скірки Кожущкові скірки стягається з криліч підчас зимових убоїв від грудня до кінця березня. Тоді нолос найгустіший і найтриваліший. Скіри з весняного і літнього убою йдуть на вовну. Гуртвни приймають тільки добре сушені скірки, вологом до середини, натягнені на каблук, а не випхані сіном або соломою. Зі скірки мусить зскробати товщ та мясо, а ніжки мають бути відті. Підчас продажі період достави скірок ще в літні плагіли в Галич пересично за одну кожущкову скірку по 1,20 зол., а за 1 кг білих скірок на вовну, 4,20 зол. за красі по 3,40 зол. Тож бачимо, що дуже виплатиться годувати крилічків. Наші кооперативи повинні зайнятись купом скірок.

Вибірають молитвенники. В селі Лодина сяніжкою поету купила собі Бронислава Філія український молитвенник „Господу помолімся“, зладжений о. Петром Дзедзіком, а виданий Видавництвом „Крилячя“ в Перемішлі. Коли про це довідався солтис, пішов до Бронислава Філія до дому й від ізра й їй молитвенник, мовляв — цей молитвенник мусить апробувати командант постерунку в Мриголоді. Дівчача віддала молитвенник, а коли довгий час його не звертали, вона почала упоминатись у солтиса, щоб він віддав їй молитвенник, бо це її власний. Солтис відповів, що молитвенник забрав командант у Мриголоді. — Відкопи то молитвенники апробує командант поліції?

Думаємо, що це належить до вищої влади.

500 зол. гривни на українського священника. Старостою в Сяноці покарало о. Івана Гайдукевича, пароха в Добрій Шляхотській на Лемківщині, гривною 200 зол. за забороону співати шкільній молоді у церкві підчас богослуження дня 11. м. м. „Еще Польска". Слід додати, що крім того сяниське староство покарало ще о. пароха І. Гайдукевича гривною в сумі 300 зол. за збірку Р. Ш. на весіллі у Добрій Шляхотській. Від обох карних рішень староства в Сяноці відкликався о. І. Гайдукевич до окружного суду в Яслі. Розправа відбується перед замісцем виділом цього окружного суду в Сяноці, який створено після перенесення в 1934 р. окружного суду зі Сянока до Ясла. Засудженого буде боронити адвокат В. Блавацький у Сяноці.

Тайні податкові урядовці. Міністерство Скарбу буде гостро контролювати і викривати, чи при податках і дєвізах не відбуваються надужиття. До той цілі організували спеціальних урядників, котрі будуть потяжки збирати відомості про дохід заробітків і спосіб життя саодиноких осіб, які платять податок. З цєю метою тайні урядовці переводитимуть принагідні тугрки в поїздах, ярмарках, у поришках та інших нагоди. Рівночасно міністерство збільшило число контрольних районів. І так нові райони створено на області скарбової палати у Львівну, Збаражї, Бережках, Добромилї, Лїську, другий у Львові, у Ніску і Переворську.

Годує шурів. В селі Лодина і крав хтось одному господареві міток з вимолоченою пшеницею. Підозріння впало на М. Мільчановського, бо в нього найшли 45 кг пшениці. Пшеницю забрали до місцевого солтиса, щоб він її переховав, поки суд не вкаже, чия пшениця. А тому, що зерно подібне до зерна, та ще з того самого села, суд наказав солтисові звернутися пшеницю Мільчановському, як невинному посаженому в крадіжї. Але пшеницю по перехованні у солтиса здохнула з 45 кг. шось на 30 кг. Треба було аж поліції, щоб солтис віддав шурми зїджену пшеницю. Але солтис, щоб себе виблїгати, казав, що в його хатї шурї, то вони певно зїли стїжки пшениці. Дивне, що той сам солтис недавно розливав примусово між людей шурїчу отруїю і то так ревно, що господарі з останнього платили, бо пан солтис є мудра голова — при плаченї податку казав собі чячеред платити за шурїчі „ліки", з відтак за податок. Чому він своїх шурів не

Греко-кат. Церква в Яярїках.

витроїв і вони тепер музїли хрумтати чужу пшеничку?

Чи це лише господареві? Невдано приїхали до села Гаччї якїсь ланї разом з вїтом з Мриголада хотїли забавитись у мїдливих. Бїда, бо своїх псів не мали, а тут треба виполошувати за пів. Та це гріша бїда, бо між нагаччїями найшлися деякі старші гаччї і бушїтї вїстогодова читальні, що хотїли собі на „гучках" заробити пїру грошїв. Нас це не обх дить, хто собі полює; але як це виглядає панове нагаччї, що ви в святу цїлюю, як цїлий християнський свїт слухає св. Хвали Божїї йдете на заробїток і як панські собака виполошуете якимсь негїпїркам зяїв? Чи ви забули, як вас у школі навчали: Памятай святий день святувати!

А цих, як назвати? Неменше гарно пишучеться молодї з сїла Семушевої. Вона забуває, що на неї донедавна з подивом гляділи сусїдї сїла і ставила їх другим за вїзр. Аж нараз на весїлю Івана Герї в Семушевої, що женився з Томашівською в Голучковї, покрав хтось весїльним гостям запрошеним з Манастирїя коло Лїська, вїжки з коней. Сарака певно думав, що манастирькї конї мудріші від лекого в Семушевої і без вїжок траплять до хатї.

“Народна Торговля” в Сяноці

поручає
членам, кооперативам
і приватним купцям
споживчі і кольтонїальні товари,
насїння господарських рослин
і трав.

Арештування судї в Новому Сячї. З доручення прокуратури окр. суду в Новому Сячї арештовано д-ра Лодюнка Гарнера, бушїшого начальника суду в Чорній Дунаїчї і судї в Гарачї Грїчїна арештування стїль у звязку з урядуванням Гарнера аж судї.

Печерна людина у ХХ столїтті. У лїсах біля Мїлоцїна в Рїшївщинї найшли 25-лїтнього безбритного Яна Дрозда, який мешкав у ямі, яку сам собі викопав у землі та прикрив галузям.

Забороняють будувати дякївку у Новосїльцях. По живих влязїли громадяни Новосїльцїв Гневош до будови домївки для дзвїнника і дякївки та довели її під дах, а навіть уложили дещо крокв. Але на днях мїсцевий солтис в асистї поліція з Писарівцїв заборонив кінчити будову. За причину заборони подав брак концесїонованого майстра й „духили" від наміченого пляну. Як що ця заборона протягнеться, то зведений вже будинок готов зїтїти на пїв. Слід додати, що Новосїльцї Гневош це наїв польське село.

Ревїзії й арештування у Теречї. Дня 12. м. м. перевела поліція зі Сянока враз із поліційними агентами ревїзію у Михайла Ваганки та Михайла Подубинського в Теречї коло Сянока шукаючи за „антипанственими негальтїними виданнями", але

ДО КОРШИМ ВИХОДИТЬ БАГАЦТВО, А ВИХОДИТЬ НУЖДА.

нічого не знайшла. Одначе згаданих громадян придержала довше ніж добу на станцї поліції в Сяноці. Полїція слухала у Сяноці і конфронтувала з придержаними нещаво виполушеного в язвїнцї за ріжїні „справки" Дрїбачка з Теречї, стовпа „русских". Хоч як він обтяжував Ваганків, то при точнїшїм переслуханнї явсь сам заплутувався так, що всі три придержани вийшли на волю, а Дрїбач залишився в арештї.

Заборонила забаву в Долинї Сянїцьке староство заборонило забаву членам церковного брцтва в Долинї коло Сянока в його власнїй домївцї. Своєю забороною мотивує претенсїями чит. Качковського в Долинї до власности братського дому. Брцтво внесло до староства письменне вїяснення і поклякалось на присуду городського суду в Сяноці, що москвофїлі не мали і не мають нїяких прав до братського дому, дарованого 18-ти громадянами-власниками з проханням змінити своє рїшення.

Свят-Вечір і народні повіря.

Наше українське життя на Лемківщині оплетене та окутане чудним повірям. Ці наші народні повіря осунувані багатьома віруваннями, забобонами й переказами, що їх передають з роду в рід. Але в українському житті на Лемківщині наводиться багато спільного цілому великому українському народові, що разом з питомою лемківською душею лучить Лемківщину з усім, що своєрідне, з діда-праділа — українське.

З окрема дуже цікаві звичаї та повіря в часі Святої Вечері. Тому подаємо короткий начерк народнього повіря в нашому селі Дуврівка Руська, біля Сянока.

Як покажуться на небі перші зорі й починає вечоріти, господарі кормлять свою худібку сіном і просять кожну на коляду. Газдиня трясє курником, щоб кури добре неслись. Відтак забирають з боїща околіт соломи, молоді хлопці сіно, зілля, сніп вівса, лемші від плуга, сокиру й віть. При вході до хати вітаються словами: Христос Раждається — Славте Його — відповідь газдиня. Солому ставлять серед хати, сіно на столі, сніп і зілля в куті, лемші—сокиру—віть на столі під столом.

При вечорі держать на лемші ноги, щоб ніколи не боліли. Газдиня, звичайно мати, чистесенько вбрана, весела засталою обрусом стіла, на ньому кааде велику бучку, білий і чорний хліб, на тарільчому віноч чоснику й на другім просфору. На чорному хлібі ставлять велику свічку.

Перед самою вечерою клякають усі перед святими образами й моляться (мовлять паєр). По молитві засвічують свічку та сідають доокола стола, при тому оглядаються, чи кожний має за собою свою тів; бо в кого не буде тів, цей вже не дочекає других свят. Не годиться теж стукати (дуркати) в часі вечорі, бо це теж віщує якесь нещастя.

Хто в селі скорше скінчить вечорі,

той скорше впорається зі жнивами.

Голова рідні, батько, перекроєте просфору на стільки частей, скільки в хаті осіб. Всі встають — Дай Боже, щоб ми всі так разом у купці дочекалися других Рідних (Роконих) Свят, другої коляди — каже господар і даруєє кожному кусок просфори, а всі цілують батька у руку (у деяких селах напереденьку, бабуну й батька). Потім їдять чісок, але лущини не обирають — щоб вігті не задиралися. Хто при вечорі забагато говорить, той буде впродовж цілого року сваритися, знов же цей, що не хоче їсти, буде цілий рік сумний і хворувий.

Хліб не крають нежом, лише ломлять на кусні, бо не годиться при святій вечері вживати ножів. Пізніше господиня хати подає по черзі: горох, капусту, гриби, кашу, куті, сливки, бобальки, голубці (розуміється прикрашені олієм, ніколи солониною або іншою омастою). Якщо декому при вечорі випала би з руки ложка, цей вже не дочекає других Свят. Горох, капусту, кашу треба зісти чисто, бо не вродиться.

Як свічка при вечорі світиться ясно, то буде добрий рік, а коли блимає й темнявіє, не буде великого гаразду. Під тарелем, що в ньому подають горох, мусять бути гроші, щоб гріш держався хати цілий рік.

По вечорі звязують соломою (в деяких селах сіном) ложки і кладуть під сіно на столі, щоби в літі корови не розбігаілися (згнісли).

Дівчата, молодіці вибігають на подвір'я (гопкати) і кричать: Гоп, гоп! Де мій хлоп?

З котрої сторони приїде відгомін, звідси приїде гарний і багатий (треба ще додати свідомий, бо саме багатство не дає шастя) жених, пурубок. Дівчата намазують своє волосся медом (коси, хоч тепер тяжче взяти таку штуку, бо на село зайшла жидівська мода з руркова-

ними фризурями — зам. складача), щоб їх хлопці любили.

Зновже просить замітка: намазувати волосся ведем, а може б краще було гарною науною книжкою, цебто знанням намазати свою голловнюку? — як думаєте дівчаточка?

Треба також згадати, що по вечорі гасять свічку та якщо дим з свічки кружляє понад столом, буде в хаті весілля, як іде до дверей, хтось з рідні помре.

У хаті розв'язують солому й діти (деколи старші) бавляться, роблять собі з соломи кобилки та співають: „Гоша, гоша, кубилок наша. Гоша, гоша, а палаша, котра гарна, то наша. Затинай, підтинай синьку кубилуку, бо то наша кубилонька зо самого Відня, треба їй дати на підкови, бо вона бідна“. Старші хлопці сходяться в хатах, де є дівчата і разом колядують. Коляда „Бог Предвічний“ далеко, далечко несеться по селі.

Старші господарі не ходять до другої хати, хоч у деяких селах пр. у Синеві рідня йде до своїх естер, своїхів і приятелів і вгочується. Перед сходом сонця йдуть на ріку (потік) по воду, миються, під ведро кладуть гроші, щоби здорові були, круглі як гріш.

Раю ходять полазники й бажають господарям усього найкращого: „Помагай-би, на щестя, на здоровля на той Новий Рік. Живи вам ся родило жито, як корито, зчмінь як ходек, жибисти мали добрий пацак“.

В інших селах полазники так бажать: „Помайбй на шастя, на здоровля, най буде більший у вас достаток як то-рік, то й нам дате красний обрік. А ми вам достаток в оборі, весілля в коморі; потім легки народини й нас не забудьте просити на кстини. З людьми любіться, а за кожух держіться. Бідною спомогайте, за батьків памятайте. Правду шануйте, Бога у себе пантруйте. До яри скоро ставайте, зітом ся негайте, оснь переміне й другу крашу коляду дожене. Тепер нам з Христом пращайте й на дальшу дорогу даруночок дайте“.

Михайло Зошак
з Дуврівки.

Пишете, що Вам подобається „Наш Лемко“ — тому старайтеся його піддержати. А найкраще його піддержите, якщо негайно вишлете свою передплату й намовите свого сусіда, щоб також став передплатником „Нашого Лемка“, одинокого українського народнього часопису для Лемківщини.

ПРАЦЯ В КРУЖКУ Р. Ш. У КОСТАРІВЦЯХ.

Старшина Кружка Р. Ш. у Костарівцях взявся поважно до праці. Кружок має завдяки старанням Старшини 60 членів, при чому треба з признанням зазначити, що між членами є значне число жінок. Члени Кружка сходяться 3 рази у тиждень до домівки Кружка. Дня 4. жовтня 1936 р. відбулися сходини членів з рефератом „Про історію та устрій Запорозжя“. Реферат виголосив Голова сянцівського Кружка д-р Степан Ванчицький. Дня 1. грудня розпочався у Костарівцях під фірмою Кружка Р. Ш. трикотарський курс. Відкриття курсу довершив д-р Ванчицький. Вписалось і постійно ходити на цей курс 26 учасниць. Жалко, що не вписуються хлопці на цей курс. Вони не повинні стидатися такої науки. Чоловік повинен стидатися, як чогось не вміє, а не того, що вчиться чогось доброго. Курс веде досвідана учителька п. Марійка Борис, яка занялася тек організацією досуду при Кружку Р. Ш. Громадянство дуже вдоволене з праці провідниць курсу.

ГРОМАДЯНИ ЯВІРНИКА ГОРНУТЬСЯ ДО СУСПІЛЬНОЇ ПРАЦІ.

Посів праці о. Іванчука вдалося гарні плоди. У Явірнику збудовано „Народній Дім“, в якому міститься філія команецької кооперативи, є велика зала з сценою на збори та театральні вистави. Вона ще не докінчена, тож треба поспішно її докінчити та приготувати концерт і театральну виставу. Громадяни Явірника дуже люблять театральні вистави. Від місяця існує вже в Явірнику Кружок Р. Ш. під проводом Дарька Мацка. Молода Старшина Кружка працює з охотою для загального добра, зеднує членів, читає книжки і часописи та старається у всякому дати добрий примір другим громадянам. У неділю 6. грудня виголосив д-р Ванчицький зі Сянока у нацому Кружку реферат „Про завдання і методи праці Р. Ш.“, при чому навязав референт до історичних традицій українського народу у змаганні до освіти. Вписалось кільканацять членів до Кружка, майже виключно молодь. Немало вражда, що не вписалось у члени ні одна жінка. Сподіємось, що це лихо буде направлене, адже жінкам немаленько потрібна освіта, як муж-

чинам. Старшина Кружка знаходить шире відношення і дружно поміч у праці зі сторони місцевого душапстиря о. В. Савицького. Маємо надію, що при його помсці громадяни Явірника приступлять у літі 1937 р. до основання дитячого садка.

ТЕАТРАЛЬНА ВИСТАВА У СЯНОЦІ.

На св. Андрія уладила КОС при Філії „Просвіти“ у Сяноці театральну виставу драми „Мати“. Ця драма перестаріла своєю темою. Особливо немало вражала п'яничка сцена у хаті Івана, яка ще й до того довго тягнулася. Крайній час, щоби ковбаса та чарка зійшли з нашої сцени, бо це має деморалізуючий вплив. Тільки деякі особи грали досить добре. Гостей було несподівано багато, особливо зі сіл: Костарівці, Чертеж, Новосіліці, Дубрівка. Зі Сянока було мало гостей і за це не можна похвалити ані місцевої інтелігенції ані міщан. Матеріальний вислід добрий. КОС має дуже вдале поле до праці, устроюючи театральні вистави, але безумовно треба їх краще підготувати.

ГРОМАДЯНИ ГОЛУЧКОВА І ТИРЯВІ СІЛЬНО ПЕРЕД СУДОМ.

У дні 3. травня м. р. припадала Служба Божа у Голучкові, дочерній церкві, приналежній до парохії у Тиряві Сільній. Присутні були теж громадяни з Тиряви Сільної. По Службі Божій почав хор співати церковну пісню „Боже, вислухай благання...“ За хором сейчас підхопив то пісню весь народ присутній у церкві, бо на похвалу цим громадянам треба сказати, що вони всі вмють співати цю гарну пісню. Ніхто з присутніх у церкві громадян не звернув на це уваги, що учителька місцевої школи Казимира Саушківчуванка почала співати іншу пісню. По кількох днях почалися додержання проти учасників хору з Голучкова з того приводу, що вони перервали цій учительці спів пісні „Боже цює Польскен“. Старствоє покарало за цей винюк 10 громадян Голучкова і 2 громадян Тиряви Сільної (у тому 1 жінку). Засуджені переказати справу під розгляд окружному судові в Сяноці. Суд видав окремий ульняючий присуд супроти всіх 12 обжалованих, приймаючи, що у звичай обжалованих нема переступу арт. 18. зак. о перест., що вони

не допустилися демонстраційного виявлення неохоти супроти польської держави. Усіх боронив адв. д-р Ванчицький зі Сянока.

В КУЛЬТУРНІЙ ПРАЦІ ДОЛЯ НАШОГО НАРОДУ.

Дня 15. і 21. листопаду м. р. заходом читальні „Просвіти“ ім. Т. Шевченка в Боску давав аматорський кружок виставу п. наг.: „Страшна Помста“. Моральний і матеріальний успіх був вдоволяючий. Завдяки Михайлові Процьові як режисерові актори виявлялися зі своїх роль назагал добре.

Треба признати, що М. Процьові вдалося привести до згоди й єдності ворогуючу безпартійно між собою нашу молодь зі всіх частей нашого села та завдяки його зусиллям серед молоді закипіла просвітня праця. Славно молоді, пам'ятайте, що ми всі одного дерева вітки, працюйте в користь свого народу. Тільки ми самі власним силами здобудемо собі й нашому Українському Народові кращу долю. Живімо саме в часах, де наш народ потребує багато праці, єдності й любови.

ХТО БІДІ ПАН ТА ЯКИЙ ЙОГО КРАМ.

Мої добрі людецькове, хочу Вам сказати, що в нас у Білянці нового чувати. Довго мав я намір, але не було часу, бо я любив слухати криків і галасу. Зробилися дві партії в селі; одна тягне до своїх, а друга в бік цілі міглі. Бо в нас є ще такі — сміло могу це сказати, — що вони навіть згодні за горілку село продати. А як стали громадський дім будувати, то наш солтис не міг собі ради дати. Дещо там буря зивертала урівиська, то пан солтис розіпхав між бідні людиська. А ще як якийсь Дурдяк забрав голос серед села, така тоді ся розмова вела, що нарід і село запоганює та його в темних красках малює. Але на таких є рада: прогнати за осела й ціла парад. Коби ще такий шовтис знав грамоти, було би менше біди й псоти. А то вам до лісного за порадюю чмелити і що раз гіршу біду в селі стелить. Шкода, що він свій чоловік, а тягне село у чужий бік. За то най го нагла хотить чкавка, руйніником і такому жличить

Василь Кавка.

ПРИСЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ.

Памятний день у Костевій.

Наше село біденьке, положене над річкою, що наче стежиною ветряє між хатами, низенькими українськими сільськими хатинами.

Ми надіємо до перемиської землі, одначе чомусь зачислили нас до цієї т. зв. риманівської ап. адміністрації. Але не в тому річ; справа нашого культурного життя. Як у всіх лемківських селах, так і в нашій Костевій, що належить до Бахія і творить наче фортецю на самім західнім промежжі, до 1925 р. не проявляли в нас охоти до просвітнього життя. У цьому році засновують читальню „Просвіти“, але вона немає своєї хати. Врешті 1934 рік стає переломовою точкою в житті села. Оце свідомий громадянин Дмитро Деркач дарує площу під будову читальнію будинку. За допомогою заморської еміграції побудовано величавий просвітнянський будинок. І тут у дні 21. листопада 1936 р. відсвятковано врочисто День Просвіти при слідуєчій програмі: Вступне слово виголосив С. Микита, делегат філії Просвіти з Перемишля, відтак хор відспівав кілька українських і народних пісень у ріжних відступах святочної

програми. Дуже гарно декламував „Просвіті“ Осипко Деркач, „У члені Читальні“ Степанія Татарин, „Українець я малий“ 6-літній Осипко Скворінок і другі. Присутнім за участь у святі подякував палким, глибоко продуманими словами Голова читальні, громадянин Володимир Кашицький, що заохочував усіх до дальшої ревної праці над культурним життям, агадуючи слова Тараса Шевченка: „Учіться брати мої, Думайте, читайте, І чужого навчається“. Зокрема вказав він на велику небезпеку, що йде зі злих, ворожих комуністичних книжок і газет, які треба нищити, бо червона зараза веде культуру до загибави, та поневолею народи.

Відспіванням національного гимну закінчує цей великий день у житті Костевян. Це дає запоруку, що громадяни Костеві віднайшли себе, пізнали чий вони діти і вже тепер немає сили, яка звела би село на манівці.

Бажаємо Голові читальні і всім Громадянам у Костевій сили встоїтись і гідно держати прапор рідної культури.

Совіти цвинтар хліборобства.

Недавно хвалився московський диктатор Сталін розвитком хліборобства в Світах. На те чеський політик хліборобської партії Регор написав у часописі тої партії, що самохвальба Сталіна де велика брехня, бо в дійсності большевики зробили з бувшої Росії різниче кладовище. Доказує це п. Регор ось як:

В Росії є понад сто мільонів гектарів орної землі. З того тільки 2 відсотки лишилися в руках дрібних господарів, а решта це совхозів і колхозів (совітські та спілкові господарства). Дальше хвалиться Сталін, що ті простори орється 400 тисячами тракторів. На те каже п. Регор, що це трактори дуже слабкі, бо праця кожного з них відповідає пересічно праці двох пар живих

коней. Урядова статистика потверджує, що четвертина тих тракторів нечина, а працює тільки 300 тисяч возів. Отже один трактор випадає на 300—400 гектарів, себто так, якби 2 парі живих коней мали зорати 200 мільонів гектарів.

Совітська рільна система цілком збанкрутувала. Колишні дрібні господарі збирали разом 100 мільонів метр. сотнарів пшениці і 200 мільонів метр. сотнарів жита на рік. Була це половина світового збору. Зате Совіти мусять спроваджувати збіжжа. До світової війни мала Росія 35 мільонів коней, 60 мільонів рогатої худоби, 80 мільонів овець, 20 мільонів безрого, 5 мільонів кіз, себто разом 200 мільонів штук домашніх звірят. А тепер у Світах є тільки 100 мільонів домашніх звірят, себто тіль-

ки половина того, що було до війни. Тут найслабша точка земельної господарки Совітів. У давній Росії було чим обробити все поле, хоч не було тракторів, а тепер, щоб управити весь простір рілля, треба три мільони чинних тракторів. А коли Росія має тих тракторів ледви одну десяту частину, то нічого дивного, що Совіти стали цвинтарем хліборобства.

ВИ ГРЕБЛЕЮ БУДЬТЕ...

Хоч буря лютує по Бескиді І гне до долу Ваші спини,
Ви не хилайте до землі чола
Те будьте духом все кріпкими.
Хоч біда, нужда по хлягах царює,
І Ваші серця жовцем напуває,
Ви не попадайте в зневіру —
Вона як червак духа підгризає.

Та в темноті Ви не шукайте шляху,
І голіручі не поборюйте лиха,
Бо забуквавши на бездоріжжях —
По вік не побачите світла.

Ви книжку, часопис в руки беріть
І в них знайдете правдиву путь —
Осяяну світлом, що духа збудить
І всіх незрячих зрячими зробить.

Тямтеж усе, що Ви члени
Сорок мільйонного народу —
Як землю море залати хоче:
Ви греблею будьте з заходу.

Греблею міцною, твердою як криця,

Хай тужіє Ваша воля і серця:
Встане з руїни доля України,
Бо ми діждемося ще рідного сонця.

Степан Сквіртнянський.

ПОЛОЖЕННЯ НА ЗБІЖКЕВИХ РИНКАХ.

Звідомлення Міжнародного Хліборобського Інституту в Римі за листопад свідчать, що світові припаси збіжжя, головню пшениці в заморських хліборобських краях далі постійно меншають. В часі найбільшої кризи в 1933 році ті припаси виносили цесь коло 180 мільонів метр. сотнарів. Коли так дальше піде, то на весну ті припаси спадуть до 35 мільонів соти. Відомо, що також від висоти тих припасів залежать і ціни збіж на світових ринках. Отже минулого тижня ціни на жито, пшеницю та ячмінь на заграничних ринках знову підніслися. Причинилося до того не тільки те, що краї, які ввозять збіжжа, в цім році не мають що вивозити, але й загальна політична суматоха в Європі. В останніх часах багато збіжжа закупуває Англія та Італія, а мабуть і Німеччина, а Совіти, котрі минулих років продавали збіжжа за границю, тепер нічого майже не вивозять.

В кожій українській хаті на Лемківщині, де є шкільні діти повинен знаходитися журнал

„СВІТ ДИТИНИ“

прегарно ілюстрований, який КВАРТАЛЬНО коштує лиш 1 злотий. Батьки не жаліть видатку І золотого для добра своєї дитини І заперенумеруйте для неї цю корисну газету.

Замовлення посилайте перенаказами грошевиими на таку адресу: Видавництво „СВІТ ДИТИНИ“ Львів, ул. Зіморовича 2.

Франц Коківський.

Від Сянока по Динів.

Докічення.

Два і пів кілометра від Волоші лежать Селиська, від них 3 км. Поруба, Гути, а ще трішки далше Дуброва.

Селиська, колись чисто українське село, числять знині 360 українців, а 380 латинців. Мимо великого натиску українці держаться добре, мають власну домівку, де міститься читальня „Просвіти“, кооперативні „Надія“ та „Єдність“. Село свідоме, дбає про національну честь. Головна заслуга в тому о. Теодора Савойки, українського священника того типу, що перед ними треба все хилити голову за їхню працю. Сьогодні сімдесятилітній дідусь, але які в його ясні думки, які здорові погляди на все. Кожному раджу щиро прочитати брошуру о. Савойки „Наша молодь“, щоб пізнати, як наше старе, свідоме та національно настроєне громадянство дивиться на те, що в нас тепер діється та на ті події враз із побійними обставинами, що відбулися недавно тому. Може кому промовлять ширі, хоч нераз тверді слова о. Савойки до серця: я читав їх зо зворушенням та подивом!

Дуброва цілком златиншена, не знайдемо там і пів десятка українців. Це латинщення розпочалося в 1805. році, коли місцеву церкву замкнули, розбрали та вже не відбудували нової. За сто літ, бо до 1901. р. число українців упало до 90 душ, а від 1914. р. коли пароха Селиск враз із його двома синами вивезли до Талергофу, златиншилася ще решта. Краше стоять Поруби, бо на 870 душ українців мають тільки 52 латинців. Проте і в Порубах і в Селиській школа з польською мовою навчання. Поруби мають також свою читальню „Просвіти“ та власну домівку.

Шість кілометрів від Селиस्क лежить містечко Динів. Власницею динівського ключа в XVI. столітті була подільська каштелянка, Катерина Ваповська. Вона вставилася тим, що 23. січня 1593. р. забрала селянам церкву в Іздебах. Лубні й Глудині, Бахірі та Варі, а ще на Динівському передмістю та переїмилася їх на латинські костели, а там — як каже в своїй грамоті — „капкан од нас презентовани ма наєрацати Русь до косяцьола са, Ражимового, даєці руске хмиць і пільновою, аби у полупф не били хшонє“. Наслідок цієї „місіійної праці“ був такий, що нині в Динові стріємо не більше 60 душ українців.

Із Динова вертаємося ще через Нізарець (чисто польське село) до Вари, нині незаметного села, що має ще 361 душ українців. Не забути ми навідатися до Бахіря та Павлокоми.

Бахір лежить 5 км. від Динова, існує вже він у чотирнадцятому столітті. Із початком XV. ст. дістає Бахір управу після німецького права, а в XVI. столітті переходить ті самі злиди, що й інші села, що були власністю каштелянки Ваповської. Щойно в 1645. році дозволяє тодішній дідич Микола Станіслав Ваповський оснувати в Бахірі наново українську парохію.

У 1892. р. переходить на латинський обряд прієскол Уляниця, де нині живе аж — один українець! Українських установ у Бахірі нема, школа — з польською мовою навчання (українців у Бахірі небагато більше сотні душ).

Цікавіше зате представляється Павлокома.

Там живе майже 900 українців на 261 латинників, школа з українською мовою навчання, читальня „Просвіти“, молочарня, Брацтво тверезости, товариство „Апостольства Молитви“.

Павлокома мала взяти свою назву від дідаца Павла Коміка. До пересілих 5 мешканців Павлокоми прибували з часом крім двірської служби й другі наші люди, корчували тут ліси та дали початок селові.

Коли перша деревляна церква в Павлокомі згоріла, мешканці ходили до церкви в Сільниці, де була колись самостійна гр.-кат. парохія. Місце, де ця церква та де були побудовані приходські будинки в Сільниці, називають тепер „пр.бшцка“. Коли ж і церква в Сільниці згоріла, побудували в Павлокомі нову деревляну церкву, що перестояла до 1909 року. Тоді збудували теперішню, муровану церкву. Тимчасом Сільчани, що не хотіли складати конкуренційних датків на потреби матірньої церкви в Павлокомі, перейшли 1875. року гремляю на латинський обряд.

Українські мешканці Павлокомі свідомі, горді на свою національну приналежність, зокрема молодь. Взагалі те село поруч Улоча, Волоші та Селиск — це наше найкраще село в Березівщині.

Гордіться воно ще тим, що з нього вийшов один із директорів Маслосоюзу, а саме дир. Андрій Мухрик.

На закінчення поїздки треба навідатися бодай на хвилину до Лубної.

Церква у Лубній існувала вже в 1593. році й стояла на тому місці, де тепер латинський костел. Потім, як Ваповська забрала ту церкву, зіставили парохіями без церкви і аж десь коло половини XVII. віку побудували церкву в тому місці, де вона стоїть тепер. Для цієї церкви купив у 1702. році трохи пояз священник Іван Бурдашевський, але вже в 1703. році шведські війська спалили церкву й 96 хат із господарськими будинками.

По відході шведів, що стягнули зі села контрибуцію у висоті 700 тинців, скоро тільки настали трохи спокійніші часи, побудували селяни нову церкву, деревляну, що простояла до 1780. р. або до 1800. р. У тих роках парохіяни при допомозі дідаца побудували нову церкву, що й відновлено в шістьдесятих роках минулого століття.

Нині в Лубній з присілками майже 2000 душ українців, школа з польською мовою навчання, читальня „Просвіти“ е, але дримає.

Не могу здержатися, щоб на закінчення моєї поїздки не дати малого статистичного зіставлення, що вказує на зріст або зменшення українського населення та на шкільництво в місцях, що про них говоривлося у статті.

№	Місцевість	Скількість українського населення в рр.				Мова навч. у школі ^{*)}
		1878	1912	1931	1935	
1.	Бахір	859	1245	?	115	п. п.
2.	Вара	287	353	350	361	п. п.
3.	Видрна	130	222	86	98	—
4.	Волош і Воля	488	800	831	855	у. у.
5.	Глудно	993	1517	1419	1456	у. п.

*) „у“ — означає українську мову навчання, „п“ — польську, „м“ — мішану, українстичну.

МОЛОЧАРСЬКА АНКЕТА.

Недавно відбулася в Боську молочарська анкета. Реферат про економічно-господарське положення в наших селах виголосив інж. Мосора. Зібраних на анкеті було багато й це вказує на загальне заінтересування господарськими справами. Реферат був дуже цікавий і цінний, бо вказував, як годувати домашні тварини, підбирати відповідно пашу, щоб збільшити видайність молока, як годувати дріб, кріляків, зокрема бесідник який пояснив зібраним господарям, які є похибки при будові стаєн в наших селах, як повинні виглядати візрцеві обори і стаїни.

Зібрані господарі в домові читальні „Просвіти“ вертали вдволені з реферату та говорили між собою: „Така наука придалась би нам що неділі“. Але не всі спішилися до своїх хат, свідоміші господарі Україні довго ще обговорювали над усіми пекучими господарсько економічними справами й освітнього характеру, якіні перевели поміж собою добровільну збірку на Українських інвалідів у сумі 6.50 зол. Честь Вам Рідні Брати!

КЛОПТ ЕМІГРАНТІВ У ФРАНЦІЇ.

Багато емігрантів, що перебувають часом у Франції та які

в повоєнному часі принесли французькому народові великі користи, знаходяться тепер у скрутному положенні. Щораз більший наплив чужосторонніх робітників підорвав вартість праці цим емігрантам, що давніше працювали у французьких фабриках і на ріллі, так, що французькі парламентарні круги обдумали скремий законопроект відносно чужинців на випадок війни. Семе всіх чужинців поділено на три категорії. Емігрантів, що належать до союзних держав заберуть примусово до війська, всіх нейтральних виселять до 48 годин з Франції, зновже з ворожих країв негайно запровадять до концетраційних таборів.

Але може так аж ле не буде, бо до війни не так скоро прийде, врешті приповідка каже: „Чоловік стріляє, а Бог кулі носить“. Французи своє й інші народи свое.

„НАУКА СЕКАНТІВ І КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА“.

Під таким наголовком видали в-во „Русалка“ книжку Гр. Дворянина, з метою: дати громадянству ясну картину того, що голюється ріжні секантні і другі: що голюється треба розуміти Святе Письмо, та як реагувати на баламутів секантів.

Секанство є сьогодні одним з найбільших лих серед нашого на-

роду. Обовязком не тільки духовних, але й світських громадян є протиставитися поширенню і утвердженню сектанства на нашій землі. Бо якщо не поборемо сектанства в зародку, то даремні будуть наші зусилля в боротьбі з цим лихом тоді, коли воно розростеться і zorganizується!

Дуже поміжною в побороваванні сектанства стане кожному книжка Гр. Дворянина: „Наука секантів і Католицька Церква“. Про вартість книжки свідчать прихильні рецензії в українській пресі, та письма, які отримує автор. Ось деякі уривки з письм в скороченні:

„...Отримав я Вашу так гарну і цінну працю... Ви положили значну заслугу для нашої Церкви і Духовенства. Ваша книжка без сумніву причиниться до цього, що Духовенство з більшою охотою і знанням візьметься до праці над поборованням сект“...

† Андрей

Митрополит в. р.

Ціна книжки зол. 4. Для передплатників „Нашого Лемка“ зол. 3. — Замовлення слати на адресу Видавництва.

„Русалка“ — Львів, Ольшеського П.

Любов власного народу засвідчимо найкраще висилкою „Дару Просвіти“.

6. Гломча	515	688	1092	726	у. п.
			з Лодиною		
7. Грушівка	233	350	450	376	у. м.
8. Днів	206	70	54	60	п. п.
9. Добра	1136	1783	2045	1712	у. м.
10. Іздебки	621	1136	992	1003	п. п.
11. Кінське	389	908	850	680	п. п.
12. Крем'яна	58	16	1	—	п. п.
13. Криве	169	237	33	57	п. п.
14. Лодина	214	356	1092	341	п. м.
			з Гломчею		
15. Лубна	1015	1698	1882	1976	у. п.
16. Межибріддя	322	436	400	411	у. м.
17. Невістка	125	213	77	98	п. п.
18. Обарни	25	35	25	40	—
19. Павлокома	753	930	889	898	у. у.
20. Поруби-Гута	283	723	860	870	п. п.
21. Сельська	173	388	356	358	п. п.
22. Темешів	40	24	2	—	п. п.
23. Теречба	642	810	780	821	у. м.
24. Тирява-Сільна	725	828	893	892	у. м.
25. Улюч	1307	1739	1269	1160	у. м.
26. Ютриїв	159	358	200	250	п. п.
27. Яблонця	417	650	618	665	у. м.

Якж загальні висновки цієї поїздки, які побачання, які напрямні поступовання?

Усі села повинні собі взяти за приклад Во-

шу, Селиська, Улюч, Павлокому. Усі повинні працювати до просвіти, свідомости, до кращого майбутнього. Ні один громадянин не повинен закладати безцину рук.

А головне слово за нашими природними виробниками народу, за священниками, Нехай кожний зробить хоч половину того, що зробили о. Солтківич, о. Савойка, нехай кожний працює як о. Головід та його Дружина, або о. Кузьмінський, о. Калужнянський і другі: Тоді сміло глянемо в очі майбутньому.

На це відповідь тільки одна: Якнайбільше праці, якнайбільше старань, щоб удержати ще ці останки нашого стану посідання, коли не поширять його, щоб розбудити національну свідомість, що дрімає.

Вже появилися і продається у „Сама шию“

В-ві „Батьківщина“ і книгарнях

Сцеї першій українській підручниц жіночого крою

зладжений панєю Я. Цюканю приносить крій:

- а) біля на постіль
- б) біля мужського
- в) біля жіночого
- г) біля дитячого
1. Жіночих сукоць
2. Жіночих плащів
3. Дитячих сукоцьовох і плащів
4. Хлопячих убранных і плащів

Маючи п.дручниц „САМА ШИЮ“, кожна жінка зможе

стати для себе кравчиною. — Це величезна ошадність.

Ціна підручниця всього 8 00 зл., з персилкою 8 30 зл.

Замовляти: В-во „Батьківщина“ Львів, Чарнецького 8.

НАДІСЛАНІ СВЯТОЧНІ БАЖАННЯ!

Хвальна Редакціє!

Ми передплатники „Нашого Лемка“ в Дубрівці Руській, коло Сянока, шлемо щирий привіт з нагоди Христового Родження й бажаємо п. Редакторам всего найліпшого за Ваш тяжкий труд для нас Українців на Лемківщині.

Дай Боже, щоб „Наш Лемко“ став з Новим Роком тижневиком і загостив під кожну лемківську стріху; щоб підйман нас в теперішніх тяжких часах на дусі й вивів нас Українців Лемківщини на шлях кращого завтра.

Ми так його полюбимо, що ніколи з ним не розлучимся. Він став найкращим і найвірнішим нашим другом. З „Нашим Лемком“ підемо й віднайдемо нашу Правду, як убогі пастири за Вифлеємською Зіркою зайшли до Новонародженого Божого Дитяти.

Тож кличемо радісно: Рідні Брати, Своєни, Сусіди, Приятелі і всі Українці на Лемківщині ходіть з нами, бо — Христос Раждається! Правда з нами! — (Слідують підписи).

Дописка: Широ-сердечно відповідаємо: Славте Його! Одночасно запрошуємо Всіх Дорогих Сестер і Братів до нашої Великої Української Роднин словами: З Христом за Україну.

Редакція „Нашого Лемка“.

Червоноий Комітет зі своїм українським душпастирем у селі Гірова, к. Дуклі.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Наших Передплатників у Канаді повідомляємо, щоб купували наші книжки видання Бібліотеки Лемківщини (Любстров. історія Лемківщини й Українське весілля) в нашого представника громадянина Василя Чельска в Торонті, при вул. Маннінг Аве 302.

На його руки прохаємо також Всіх, хто здекларував, скласти передплату на 1937 рік з тим, що щорічна передплата на часопис „Наш Лемко“ для закордону вносить лише 1 долар.

Адміністрація „Нашого Лемка“.

Скоро пішло передплату, бо знаю, що хто скоро дає, той двічі дає.

Не позвляють учти релігії українських дітей.

В містечку Мриголоді, сяніцького повіту, живе під теперішню пору 56 українських громадян. Діти цих громадян ходять до всенародньої школи в Мриголоді. На годину греко-кат. релігії приходив до цієї школи український священник з Гломчі, о. Степан Головід, парох Гломчі, Лодини й Мриголода.

Так було ще від часу одержання

дозволу на навчання греко-кат. релігії в Мриголоді, виданого греко-кат. Перемиською Єпископською Консисторією. Щойно в дні 12 мм. одержав о. Степан Головід заборону навчати греко-кат. релігії українських дітей в Мриголоді від шкільного інспектора в Сяноці, без подання причини.

—o—

Лемківське дзеркало.

Мороз уже на шибях цвіте квітами та блистить зірка високо над нами, тоді дідуха несе батько зі столу.

Вже радіють люди й білі гори, бо всі щасливо дїждали цей пар.

Забудуть, що зима морозить землю, що газда останню продає ялицю, що по Лемківщині вся муть ходити та дорібок нищити...

Тоді полотенцем стіл застелять, положивши сіна і вся наша рідня приклонить коліна: перед Престілі Божий батько, мати і дрібні діти багання заносять, за ласки дякують і нових просять. На всіх ли-

цях радість, що Христос родився. Що і для нас Лемків ліпша прийде доля, щезне сатана і його сваволя.

Тому теж і Чмелик так усім бажає:

Хай у вашу хату щастя завітає „Наш Лемко“ боровся за крапу загалу, тож треба писати йому передплату. Щоби з Новим Роком е ще кращим стався, всіх легдохувів картав і поширювався.

Хлопці — хай зберуться — поглядувати й збірку на народні цілі жертвувати:

„Рідна Школа“ кличе, „Просвіту“ піддержати й „Нашому Лемкові“ зо два гріцайри на фонд післати!

Тепер всім здоровья бажая і ба-

жати не перестану, поки всего добра від вас не дїстану.

Торбу взая велику; кладіть не жалуйте; що спекли, зварили — повну наладуйте... Пирогі з сиром, го-дуцькі гречани, тай пампушки товсті медом смарані, бобабки із маком, завинанці з повилаом, чи боршик, капусту змету як ходилом...

Горілки ані кропки не хочю, це бісова видумка, що від неї путається здорова думка.

Під кінець всіх гарненько прощу: добре пам'ятати й кума на свята — хоч слівцем згадати. Газда чи газдиня, хлопець й дівчина, хай навіть згадає в колісці дитина. Та хто буде в хаті же й дерече мати — то кума Гаврила іменем назвати...

Вам буде весело, а мені теж мило і перидуть Божі свята щасливо.

Так Неім Любим Сестрам і Братам бажая кум Чмелик Гаврило.

ЛИСТУВАННЯ.

Вл. Теодозія Гриняк, Самтон: Два доллара за додатковій числа (по 10 приг.) за місяць вересень і жовтень ми одержали з належаю до Вас подякою. Рішюк 1 дол. на передплату від А. Куцильчю. Другого Вашого листа одержали ми 16. м. м. і зараз вислав 100 пр. ч. 24. Число Вам дякуємо Вл. Добродійко за Ваш великий труд для нашої Лемківщини і бажаємо Вам і Вашій Рідні всего найкращого з Новим Роком і Христовим Родженням: Христос Раждається!

Вл. Катерина Варохлая з Варохла: одержала від своєї дочки Зеновій зам. Скірник у Чикаго щорічно передплату й календар на 1937 р. Часопис буде здержувати в кружку С. Г. У. Вашому імені бажаємо громадянам Зеновій й Теодозії Скірник щасливої долі з Христовим Празником Родження.

Вл. Анна Оляра, Америка: усе одержалі в найкращому порядку. Два доллара переділи Світлої Дитини, відповіль піде окремо від Редакції С. Д.

Повідки за доручені бібліотечки впрохано відлично задержати для дальшої праці. За дар на пресовий фонд (1. д.) польське лікуємо й бажаємо Вам кріпких сил до дальшої культурної праці. Шлемо Вам і Вашій Рідні сердечні побажання з рідних сторін: Христос Раждається!

Вл. М. Осіах у Ва: вітаємо, кожну здорову думку і корисну для Лемківщини використаємо, Принавіть. Христос Раждається.

Вл. Катя Нісевич, Чикаго: 5 дол. переділи від Жіночого Тоза Українським Інвалідам, 10 д. призначуємо на поширення нашого часопису згідно з Вашим бажанням. Ми тої самої думки, що Ви подали у Вашому пішому листі. Ліста ховалемо між наших документи, як історичні надбання. Нашим Сестрам з Сяніччини і Вам з Рівного шлемо наші українські привіт з радістю: Христос Раждається.

Вл. Василь І. Чельок, Канада: Адресу змінаємо: оповістку поштівним, окремо пишемо до наших передплатників у зв'язаних Вами містечках. Гратуємомо Вам за Ваші статті в Лемківському Давоні. Інші зв'язки вишлемо Вам листом. Прийміть від нас за Ваші тяжкі але успішні труди якнайщиріші побажання кращої долі з Новим Роком і Веселих Свят Христового Родження.

Чи Ви вже купили собі книжку Лемківської Бібліотеки?

1. ч. Юліан Тарнович: **Гюстоювана історія Лемківщини**,

2. ч. Іван Бугера: **Українське весілля на Лемківщині**.

Обі книжки з поштовою пересилкою 4 злоті.

Друкується 3. ч. Франц Коковський: **Східними межами Лемківщини**.

Земовляти в Адміністрації „Наш Лемко“, Львів, ул. Зіморочна 2.

Підроблений лемко:

— Газдо, на вам нашу газету.

Наш лемко:

— Вей, та ти тя вонци зїли — гварит,

што мет вадянув хопцин, найкич і керши,

то він юк наш? Бо гей та так: керши на-

ши, нагаки тижек і лейбик кусцюк по-
добіи до нашого, але гамба і голова то
наврок не наша, лем маскарська. За то си
на до своїх пайташів, няй си твою газе-
ту читають. Я не бортак, жюби аж на та-
ку газету зшив.

ДЗВІНОЧОК

найкращий приятель української дитини він розрадить, забавить, поучить.

Чи можете вітаювати своїм дітям цей присносвіт?

Річна передплата 2 зл.

Півр-чна 1-20 зл.

ДЗВІНОЧОК

Львів, Руська 16.

Вп. Іван Романик з Но: одержали 2 зл., заплачено по кінець червня 1937 р. Бажаємо Вам і Вашим своїм краці долі з Новим Роком і гідними Святими.

Вп. Микола Хвалчик часопис пославмо Вам окремо; прислайте нам адреси до Америки, Христос Радіється.

Вп. П. Трус, скр. п. 30: передали, подягоджено. Х. Р.

Вп. Іван Тиблик з До: заплачено по кінець червня 1937 р. Приєднайте нам у Вашому селі нових передплатників. Бажаємо Вам щастя і краці долі з Христовим Рождеством.

Вп. Ромко Звірик з Ко: широко дякуємо за гарненького листа. Ми раді, що книжчик, няй Ви одержали від менеца С. В. Вам подобався. Надішть до нас частини, Христос Радіється!

Вп. Степан Старух у Голучкові: має анривану передплату з Канади від В. І. Челока по кінець червня 1928 р. За це пишть до нас і приєднайте нам нових читач-передплатників у Ваших сторонах. Христос Радіється!

На весілля Романа Солтиска з своєю Голей зібрані весілляні гості 5 зол., з того 1.86 зл. на Річну Школу вкляли окремо. **На молоч. анкеті в Боську** зібрано 6.50

зл. для Українських Інваалідів. Боже заплаць, Христос Родився.

Хв. кооп. Улюч: переслала 2 зл. на рещ. фонда Н. Л. Широ дякуємо Христос Радіється.

Вп. о. Степан Масляк, парох у Либохорі, зловив на рещ. фонда Н. Л. 15 зл. як неприятив толюгар від Вп. Др. М. Дзеровича, лікар у Львові. Широ лемківське Боже заплаць і скрині в здоролло!

Вп. Нестор Шуляк з Б: має виривану передплату по кінець 1936 р. Христос Родився.

Вп. Адам Ш. з Жд: одержали, помістимо у відповідній порі. Широ Вас здоромови і бажаємо краці до гараду. Христос Радіється.

Вп. О. Либівський: 4 зл. одержали, за бжакни Боже заплаць, Не забувайте про нас і дальше. Хр. Р.

Вп. А. Галько з Вор: одержак жек Обедняна належисть за 5 брм. П. Олекса за 3 пр. Й. Шуль 1 пр., С. Колпак 1 пр. Кружок С. Г. 10 пр., для Ганусі Тупицької передано через СС. Василійку за вирішник поміщені в Н. Л. ад. 8.07. Вєіч наших Дорогим Братам і Читачам в обох Вороблках бажаємо Веселих Святи. Христос Радіється!

Вп. Петро Челака з Абр: зловив з Вами погодуємося, тому й не домагаємося від наших дописувачів ляху чудес. Хотемо лише, щоб кожний так писав, як думає, а ми й на не прийшли, щоб дописи виправити і робити їх цікавими і варітними для всіх наших Читачів. Не переміж, що може який допис не був друкований а часописі, бо — як Самі бачите — не всі не — Антани розуміють потребу свого часопису; лєки просити, щоб Ви часопис поси-
лали, і відтак не платити за нього і не нас руйнує, бо замість побільшити обєм часопису і друкувати його бодяй на 12, якщо не 16 сторінок, ми приневолені ску-
чувати всі відомости на 8 сторінках. Через те деякі вєтки чи дописи чекають довго на поміщення, або стаються вже неаппо-
відними до друку. Одначе ми їх не ни-
щимо, лише всі письма і дописи пильно складаємо, бо колиє історія, або інший
амений буде мати цілий історичні предмети
матеріали про наше життя. Широ Вас здо-
ромови і бажаємо Вам всім чотирьом Братам
Веселих Святи — Христос Радіється!

На Річну Школу зібрані всім собою
члєси Кружка Р. Ш. в Абрамовій два зл.
на весілля Степана Граничного. Боже
заплаць.

Ч. 18088: широко дякуємо. Помістимо. Рі-
нож бажаємо Вам щасливого Нового Року
і Веселих Святи Христос Радіється!

Окремі святотчі привітти й бжакання на-
шим Дорогим Сестрам і Братам в Амери-
ці, Канаді, Аргентині, Франції, Югославії,
Німеччині, Підкарпатській Україні і всім
у далєких не наших мієтах шле отєво до-
дорого Редакції „Нашого Лемка“ в імені
Читачів „Прєвіста“ в Боську — Братам-
односєцїям в Росфорді від Читачів
„Прєвіста“ в Сторках Великих Братам і
Сестрам, зокрема Вєім Члєнам О. О. Л. і
Гр. Цапопів і Нью Йорку, від Кружка С. Г.
з Вороблєк і Братом-односєцїям у Фі-
ладельфї і Нью Йорку, Добродїямї Євдо-
кї Калюкча, в Скретгоні, Гр. Д. Голозюв.
Гр. Дмитрові Скрабутові в Амброді Па.
Впр. о. І. Тилувському в Рєгїна С. С., нашім
Громадянам у Братфурді, Цєноні, Сємлі-
тонї, Стєльберґі, С. Павлі, Торонті, Мо-
нтрєві, Вєїне А. Вїннєту, В. Форті, Вер-
ноні, Рюбак Мос. та у всіх закутїнах
єспї, де будуть засїдали до Святиї Вєчє-
р, дучимося одною думкою з Уєїми нашім
Любимим Сестрами і Братами під прапором
великого Торжєства словами: Христос
Радіється.

Вкінци прохаємо Вєїх, що надїслали
письменні привітти своїм Рідним у далєких
заморських країнах, звальняти нас від мї-
лого обєянук поміщення всіх привітїв,
бо на це потреба би відати Нашого Лем-
ка щонайменше в 64 сторїнках.

Адміністрація і Редакція
„Нашого Лемка“.

Церковні брокати, бортї, френдзлї, панаму
і нитки Д. М. С. до вишивання фєло-
нів і фан, готовї фєлони, фан, лавуки,
хрєсти, члєни, лавони, прапори для ТОВА-
рїстї і відзнаки, єванґєлія і прочї цер-
ковні книги, образи і образї, свїтало і ка-
дїло

купуйте й замовляйте в українській ко-
опєративі

„ДОСТАВА“

у Львові, Рїнок 43/1.

і в її скєлах: у Львові, Руська ч. 20.
в Перемїшлї, вул. Косцюшка ч. 5.